

BIZONYÍTÁS A KÖZIGAZGATÁSI PERBEN

dr. Koltai György

A KÖZIGAZGATÁSI PER CÉLJA

Pp. 2. § (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

A bíróság ellenőrzi, hogy a közigazgatási döntés érdemben megalapozott-e, másképpen, sért-e jogszabályt a döntés

A KÖZIGAZGATÁSI PER FELTÉTELEI 1.

jogerős határozat, vagy végzés, amely közigazgatási úton nem vitatható

- a jogerős döntés alatt általában másodfok döntést értünk,
- kivételesen az első fokú döntés is megtámadható, amennyiben az ellen a fellebbezés kizárt, de bírósági felülvizsgálatnak van helye.

BÍRÓSÁG ÁLTAL NEM FELÜLVIZSGÁLHATÓ ADÓHATÓSÁGI DÖNTÉSEK

ART. 143. §

(1) Az adóhatóság másodfokú jogerős határozatát - a fizetési könnyítés engedélyezése tárgyában hozott, illetőleg az elsőfokú határozat megsemmisítését elrendelő határozat kivételével - a bíróság az adózó kérelmére jogszabálysértés esetén megváltoztatja vagy hatályon kívül helyezi, és ha szükséges, az adóhatóságot új eljárás lefolytatására utasítja. Az adóhatóság másodfokú végzésével szemben nincs helye bírósági felülvizsgálatnak.

részletfizetés, fizetési halasztás, végzések

VÉGZÉSEK BÍRÓSÁGI FELÜLVIZSGÁLATA

korlátozott bírósági hatáskör

csak azt ellenőrizheti a bíróság, hogy a hatóság törvényes formájú döntést hozott-e /végzés, határozat/, ha igen, a végzés törvényessége nem ellenőrizhető

A KÖZIGAZGATÁSI PER FELTÉTELEI 2.

Keresetlevél

Keresetlevél tartalmi követelményei:

- a) az eljáró bíróságot;
- b) a feleknek, valamint a felek képviselőinek nevét, lakóhelyét és perbeli állását;
- c) az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával;
- d) azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható;
- e) a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem);

- (2) A keresetlevélhez csatolni kell azt az okiratot, illetve annak másolatát (kivonatát), amelynek tartalmára a felperes bizonyítékként hivatkozik, vagy amely a bíróság hatáskörének és illetékességének megállapításához, valamint, amely a hivatalból figyelembe veendő egyéb körülményeknek az igazolásához szükséges, kivéve, ha az adatokat személyi igazolvánnyal is lehet igazolni; erre a keresetlevélben utalni kell.
- (3) Kötelező jogi képviselő esetében a keresetlevélhez csatolni kell a jogi képviselő meghatalmazását, illetve a képviselői jogot igazolni kell.
- (4) Ha a felek közötti jogvitában közvetítői eljárás volt folyamatban, a keresetlevélben erre utalni kell.
- (5) Ha a felperes rendelkezik telefonszámmal, faxszámmal, illetve e-mail címmel, azt a keresetlevélben fel kell tüntetnie.

Pp. 330. §

(1) A keresetlevélnek a 121. §-ban meghatározottakon túl - ide nem értve a 121. § (1) bekezdésének f) pontjában foglaltakat - tartalmaznia kell:

- a) a felülvizsgálni kért közigazgatási határozat számát,
- b) a határozatról való tudomásszerzés módját és idejét, valamint
- c) ha a közigazgatási eljárásban a jogi képviselő olyan meghatalmazást csatolt, mely a per vitelére is vonatkozik, az erre való utalást.

HIBÁS KERESLEVÉL JOGKÖVETKEZMÉNYE

ha jogi képviselő jár el

keresetlevél idézés kibocsátás nélküli elutasítása +
pertárgyérték 10%-ának megfelelő, maximum
150.000 forint összegű kereseti illeték fizetési
kötelezettség

ha nem jogi képviselő jár el

hiánypótlás

hiánypótlás nem teljesítése keresetlevél idézés
kibocsátásával jár

A KÖZIGAZGATÁSI PER FELTÉTELEI 3.

keresetlevél határidőben történő benyújtása

30 nap, a közléstől számítva

a határidő elmulasztásának következménye:
elutasítás, vagy megszüntetés

nincs szabályszerűen közölve a döntés
nincs per

A KÖZIGAZGATÁSI PER FELTÉTELEI 4.

kereset megindítása az alperessel szemben

alperes

- (2) A keresetet az ellen a közigazgatási szerv ellen kell indítani, amelyik a felülvizsgálni kért határozatot hozta. Ha a közigazgatási szerv által hozott határozattal elbírált ügyben a közbeszerzési és közérdekvédelmi feladatok ellátására külön törvényben kijelölt vizsgálati eljárást indított, a perben beavatkozóként részt vehet.
- (3) Ha a fél a pert nem a felülvizsgálni kért határozatot hozó másodfokú, hanem az első fokú közigazgatási szerv ellen indította, a per során a másodfokú közigazgatási szervet perbe vonhatja.
- (4) A perben fél lehet az is, akit a közigazgatási jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek, továbbá az a közigazgatási szerv is, amelynek egyébként nincs perbeli jogképessége.

Pp. 327/A. § (1) Az ügyész akkor kérheti a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát, ha a határozat az ügyészségről szóló törvény szerinti ügyészi felhívásban (a továbbiakban: ügyészi felhívás) a törvénysértés orvoslására megállapított határidő elteltét követően sem felel meg a jogszabályok rendelkezéseinek.

- Pp. 328. § (1) Ha a közigazgatási szerv, amely a határozatot hozta, megszűnik, vagy az ügy időközben más közigazgatási szerv hatáskörébe került, azt a közigazgatási szervet kell alperesként perbe vonni, amelynek hatáskörébe az új rendelkezés szerint a közigazgatási határozat meghozatala tartozik.
- (2) Ha nem állapítható meg, hogy melyik közigazgatási szervet kell perbe vonni, a fél ennek megállapítására irányuló kérelmét - a per megindítása előtt - bármelyik törvényszéknél előterjesztheti (94. §). A kérelemhez csatolni kell a keresetlevelet. Ha a fél a kérelmet nem az illetékes bíróságnál terjesztette elő, az a bíróság, amelynél a kérelmet benyújtotta, köteles azt a keresetlevéllel együtt az illetékes bírósághoz továbbítani.
- (3) A bíróság a felügyeleti szervet keresi meg annak közlése iránt, hogy a határozat meghozatala melyik közigazgatási szerv hatáskörébe tartozik. Ha ilyen közigazgatási szerv nincs, a felügyeleti szerv kijelöli az alperesként perbe vonható közigazgatási szervet.

BIZONYÍTÁS A KÖZIGAZGATÁSI PERBEN

a bizonyítás a felperes feladata, mivel ő a per ura

A BIZONYÍTÁSI KÖTELEZETTSÉG

A bizonyítás a közigazgatási eljárásban a hatóság és a felek azon tevékenysége, amellyel a döntés alapjául szolgáló tényállást meg lehet állapítani.

Azt, hogy egy eljárás során kinek mit kell a bizonyítania, csak a konkrét jogvita alapján, leggyakrabban az anyagi jogszabályok alapján kell megítélni.

A jelenleg hatályos szabályozás szerint a hivatalbóli eljárásban a hatóság feladata a vizsgálat tárgyát képző tények bizonyítása, vagyis a döntéshez szükséges tényeket a hatóságnak kell bizonyítania, míg a kérelemre indult eljárásban ez a kötelezettség az ügyfelet terheli.

BIZONYÍTÁSI TEHER FOGALMA

A bizonyítási kötelezettségtől meg kell különböztetnünk a bizonyítási teher fogalmát. Az előbbi a bizonyítás feladatainak megoszlását szabályozza, az utóbbi pedig arra ad választ, hogy az adott kérdés eldöntése szempontjából jelentős tényt nem sikerül bizonyítani, az kinek a terhére esik. A két jogintézmény logikai összefüggése ugyanakkor elvitathatatlan, hiszen a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve elkészségének, valamint a bizonyítás sikertelenségének a jogkövetkezményei általában a bizonyításra kötelezett felet terhelik. A bizonyítási teher szabálya lényegében arra ad választ, hogy a jogvita eldönthető legyen, ha a tényállás a bizonyítás eredményeképpen nem tisztázható.

VÉLELEM

Egy, a bizonyítandó tényállás körén kívül eső tény bizonyítottsága esetén valamilyen meghatározott jelentős tényt az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni. A vélelmek megdönthetők, vagyis az ellenérdekű félnek lehetősége van azokkal szemben az ellenbizonyításra.

Hasonló jogintézmény az ún. ideiglenes igazság, amelynél arra sincs szükség, hogy valamilyen, a bizonyítandó tényálláson kívüli tény bizonyított legyen, a kérdéses tényt enélkül is az ellenkező bizonyításáig valónak kell elfogadni.

Pp. 164. §

- (1) A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.
- (2) A bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha azt törvény megengedi.

főszabály szerint a felperesnek kell bizonyítania azokat a tényeket, amelyekkel a hatóság jogszabálysértését kívánja bizonyítani

BIZONYÍTÁS MEGFORDULÁSA

336/A. § (1) A bíróság hivatalból bizonyítást rendelhet el:

- a) a közigazgatási határozat semmisségének észlelése esetén az annak alátámasztására szolgáló bizonyítékok tekintetében,
- b) ha a bizonyítás elrendelésének elmaradása kiskorú érdekeit sérti, vagy
- c) ha azt törvény kifejezetten megengedi.

(2) Ha a közigazgatási eljárás hivatalból indult, vagy a közigazgatási szerv a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a közigazgatási szerv köteles a határozata (a szakhatóság az állásfoglalása) alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

a bizonyítás megfordulásához nem elég csak állítani, hogy a hatóság nem tett eleget a tényállás tisztázási kötelezettségének, bizonyítani is kell.

bizonyítandó tények köre

adott jogszabály releváns jogi tényei

MIVEL LEHET BIZONYÍTANI?

okirattal /bizonyító ereje a legerősebb/

tanúval

szakértővel

helyszíni szemlével

megkereséssel beszerezett okirattal /ha azt a felperes
nem tudja beszerezni, vagy nagy nehézségbe
ütközik/

hitelt érdemlő bizonyíték fogalma

BIZONYÍTÁS SIKERTELENSÉGE

a bizonyító fél terhére esik, azaz a felperes keresete nem fog helyt.

ha a hatóság volt bizonyításra kötelezett, akkor az ő terhére esik

BIZONYÍTÁS KÖLTSÉGEI

a bizonyító fél viseli

költségek előlegezése (bíróság döntésére kell megfizetni)

költségek viselése (peres eljárást befejező határozatban kell dönten)

A HATÓSÁG INDOKLÁSI KÖTELEZETTSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

oly módon kell a kötelezettségnek eleget tenni, hogy abból a fél megismerhesse a hatóság döntésének indokait, az alkalmazott jogszabályokat

a felettes hatóság, bíróság a döntést felül tudja vizsgálni

érthetőség, világosság, egyértelműség

A HATÓSÁG ÉRVEINEK CÁFOLATA

téves jogalkalmazás /más jogszabályt kellett volna alkalmazni, az alkalmazott jogszabály nem releváns/

téves jogértelmezés /helyes jogszabály került alkalmazásra, de tévesen/

BÍRÓSÁG DÖNTÉS

megváltoztatás /adóban lehetséges/

hatályon kívül helyezés

hatályon kívül helyezés és a hatóság új eljárás lefolytatására kötelezése

kereset elutasítása

JOGORVOSLAT A BÍRÓSÁG DÖNTÉSÉVEL SZEMBEN

fellebbezés kizárt

felülvizsgálat /jogkérdésben/

perújítás /tényállási kérdésben/

Alkotmánybíróság eljárása